

Motion till riksdagen 2019/20:126

av **Linda Westerlund Snecker m.fl. (V)**

Trafiksäkerhet

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att böter för överträdelse av hastighetsbegränsning relateras till inkomst i likhet med dagsböter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen bör ge Trafikverket i uppdrag att i samarbete med kommuner och Polismyndigheten sätta upp fler trafiksäkerhetskameror på kommunala vägar och i tätorter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över om vållande till annans död genom framförande av motorfordon under påverkan av alkohol eller annat medel bör bedömas som dråp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2 Inledning

Riksdagen har tidigare beslutat om en nollvision vilket innebär att ingen människa ska omkomma eller skadas allvarligt i trafiken. Det ska vara säkert att resa, oavsett trafiklag. Visionen utgör grunden för trafiksäkerhetsarbetet i Sverige. Säkerheten i vägtrafiken har förbättrats avsevärt under senare år. Sverige är i dag världsledande när det gäller trafiksäkerhet på vägsidan. Trots det omkommer varje år flera hundra personer i vägtrafiken i Sverige, och dessutom skadas tusentals personer så svårt att de får bestående men. Antalet olyckor måste därför fortsätta att minska. Trafikverket arbetar mot målet att antalet omkomna i vägtrafiken ska ha minskat till 220 år 2020, vilket är en halvering från 2007.

3 Inkomstrelaterade fortkörningsböter

Enligt Trafikverket är hastigheten den faktor som har störst betydelse för hur allvarliga följer en trafikolycka får. Därför är det ytterst viktigt att åtgärder vidtas för att människor inte ska köra fortare än vad som är tillåtet. I Sverige är det högsta bötesbeloppet för att ha överträtt hastighetsbegränsning 4 000 kronor för alla, oavsett inkomst.

Bötesbeloppen framgår av Riksåklagarens ordningsbetskatalog. Vid allvarligare hastighetsöverträdelser i trafikfarliga miljöer kan gärningen vara att bedöma som vårdslöshet i trafik. För detta brott är dock påföljden dagsböter som beror på individens inkomst.

I flera andra länder, t.ex. i Finland, är även fortkörningsböter baserade på inkomst. För att minska risken för att människor kör för fort bör ett bötesbelopp vara kännbart. 4 000 kronor är mycket för den som är arbetslös, sjukskriven eller har låg inkomst men inte för en höginkomsttagare. Därför bör fortkörningsböter i likhet med dagsböter, baseras på individens inkomst.

Regeringen bör återkomma med förslag i syfte att böter för överträdelse av hastighetsbegränsning relateras till inkomst i likhet med dagsböter. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

4 Fler trafiksäkerhetskameror

Automatiska trafiksäkerhetskontroller med hjälp av trafiksäkerhets-/fartkameror (ATK) har byggts ut i hela landet som ett led i att sänka farterna på vägarna och därmed öka trafiksäkerheten. Verksamheten bygger på ett samarbete mellan Trafikverket och Polismyndigheten, och det gemensamma uppdraget är att förbättra trafiksäkerheten längs vägarna. År 2018 fanns ungefär 1 800 trafiksäkerhetskameror längs de statliga vägarna. Trafikkameror räddar cirka 20 liv per år. Dessutom räddas fler än 70 personer per år från att bli allvarligt skadade i trafiken. Trafikverkets årliga undersökningar visar att drygt 70 procent av svenskarna har en positiv inställning till trafiksäkerhetskamerorna. Den positiva inställningen har varit på en hög nivå sedan 2006 när undersökningarna påbörjades. Trafiksäkerhetskamerorna är placerade där de gör mest nytta på de vägar där hastigheterna är höga och risken för olyckor är stor. Mätningar visar att det fungerar väl, trafikanterna väljer att sänka hastigheten när de kör på en väg med trafiksäkerhetskameror. Eftersom hastigheten sänks på vägar med kameror minskar dessutom bullret och utsläppen av koldioxid och andra skadliga partiklar. Alla kameror placeras synligt och hastigheten är väl skyltad vid kamerorna så att alla kan köra lagligt. Kamerorna mäter fordonets hastighet med hjälp av radar och fotograferar bara när någon kör fortare än vad som är tillåtet på vägen. Kamerorna är direktkopplade till polisen och ett komplement till polisens övriga trafiksäkerhetsarbete.

Att människor kör för fort är ett stort problem inte bara på landsvägar, utan även i tätorter. Trafiksituationen utanför skolor och förskolor är ofta kaotisk trots att den högsta tillåtna hastigheten är 30 km per timme. Tidigare har försöksverksamhet med fartkameror bedrivits av Trafikverket i enstaka kommuner, på kommunala vägar och i tätbebyggda områden. Att ge Trafikverket i samarbete med kommuner och polis möjligheter att sätta upp fler trafikkameror i drabbade områden skulle bidra till att förebygga dödsfall och olyckor.

Riksdagen bör ge Trafikverket i uppdrag att i samarbete med kommuner och Polismyndigheten sätta upp fler trafiksäkerhetskameror på kommunala vägar och i tätorter. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

5 Straffansvar för vållande till annans död genom rattonykterhet

En person som under rus framför ett motorfordon och dödar en annan människa gör sig, enligt vår mening, skyldig till ett mycket allvarligt brott. För att straffet för ett sådant brott ska ha avsedd verkan, både vad gäller individualprevention och allmänprevention, krävs att straffet motsvarar brottets allvarlighet.

Enligt brottsbalken (BrB) 3 kap. 7 § första stycket ska en person som av oaktsamhet orsakar annans död dömas för vållande till annans död till fängelse i högst två år. Om brottet, enligt andra stycket samma paragraf, anses som grovt kan det högsta straffet bli sex år. Som särskilt försvårande omständighet ska hänsyn tas till om föraren, när det krävts särskild uppmärksamhet eller skicklighet, varit påverkad av alkohol eller något annat medel eller annars gjort sig skyldig till en försummelse av allvarligt slag. Vid grovt rattfylleri kan straffet bli fängelse i högst två år och körkortet kan återkallas under 24 månader. Grovt rattfylleri i kombination med grovt vållande till annans död kan ge upp till åtta års fängelse.

Aftonbladet har granskat domar åren 2012 t.o.m. våren 2019 där en gärningsperson gjort sig skyldig till vållande till annans död och rattfylleri vid samma tillfälle. Av granskningen framgår att gärningsmannen i snitt dömdes till två års fängelse. Vi anser inte att den utdömda strafftiden i de granskade domarna står i proportion till brottets allvarlighet. Att under rus framföra ett motorfordon visar en likgiltighet för följderna som enligt vår mening kan vara att likställa med ett eventuellt uppsåt. En bil eller annat motorfordon kan under rus jämföras med ett dödligt vapen. Vi anser därför att vållande till annans död under framförande av fordon rattonyker i stället bör bedömas som dråp. Enligt BrB 3 kap. 2 § kan den som döms för dråp dömas till fängelse i högst 10 år. Självfallet bör den som döms för rattonykerhet även få tillgång till adekvat behandling för sitt eventuella missbruk. Åtgärder behöver även sättas in för att personen inte ska återfalla i brottslighet.

Regeringen har gett en utredare i uppdrag att se över möjligheten att skärpa straffskalorna för vissa brott i trafikbrottslagen. Syftet är att ge utrymme för strängare straff vid t.ex. återfallsbrottslighet. Dock har utredningen inte i uppdrag att se över bestämmelserna om vållande till annans död i samband med rattonykerhet. Vänsterpartiet anser att ansvar för dråp ska kunna utdömas när en person dödat en annan person genom att köra rattonyker. Regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över om vållande till annans död genom framförande av motorfordon under påverkan av alkohol eller annat medel bör bedömas som dråp. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Linda Westerlund Snecker (V)

Momodou Malcolm Jallow (V)

Maj Karlsson (V)

Karin Rågsjö (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Jon Thorbjörnson (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Jessica Wetterling (V)